

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X, Y, A IR B SKUNDO PRIEŠ KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2019 m. spalio 9 d. Nr. 4D-2019/2-906
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X, Y, A ir B (toliau vadinama – Pareiškėjai) skundą dėl Kauno miesto savivaldybės (toliau ir citatose vadinama – Savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai vilkinant spręsti subnuomininko, jo šeimos narių (toliau ir citatose vadinama – Subnuomininkas) iškeldinimo iš buto, esančio <...> (toliau ir citatose vadinama – Butas), į kurį Pareiškėjams yra atkurtos nuosavybės teisės, klausimą.

2. Pareiškėjai skunde nurodo:

2.1. „Prašome Jūsų pagalbos, kad ištirtumėte, kodėl po šiai dienai neįvykdytas [...] Valstybės įsipareigojimas iki 2009-01-01 iškeldinti visus gražintinų namų Savivaldybių nuomininkus [...], t. y. paskutinio C iš namo <...>, nustatant vos ne 11-os metų užvilkinimo priežastis ir atsakingus asmenis“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „[...] šis Savivaldybės [...] Subnuomininkas 2016-ais metais buvo paduotas į teismą iškeldinimui [...]. Bet teismų karuselės nuo 2009 m. tęsiasi [...]“;

2.3. „Prašome peržiūrėti Subnuomininko buvusių, esamų ir būsimų Teismų Dosje [...]“;

2.4. „Vieša paslaptis, ypač Savivaldybei, kad visa jo minima „gausi“ šeima gyvena ir gyvena Vilniuje [...]“;

2.5. „[...] kantrybė turi ribas ir ne tik mūsų; pvz.: 2011 m. Savivaldybė, švelniai šnekant, suklaidino ar apgavo Seimo kontrolę [Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaiga] savo raštu Nr. R11-517(R-20-308), kad Subnuomininkas paduodamas į Teismą iškeldinimui, kas neįvyko“;

2.6. „Kas privalo padengti mūsų milžiniškus moralinius bei materialinius nuostolius“;

2.7. „Prašome užkirsti kelią numatytai ir jau derinamai Taikos sutarčiai Subnuomininko iniciatyva paskutiniame jo iškeldinimo teisme š. m. liepos 3 d. [...], bylos Nr. <...>. [...] ši taikos sutartis neišvengiamai baigtusi jo [Subnuomininko] naujos garantijos pareikalavimu, kas vėl tęstusi apie 5 metus su begale naujų teismų procesų [...]. [...] Savivaldybės Teisės padalinio atstovė pritarė jo prašymui“;

2.8. „Kodėl Subnuomininkui [...] nebuvo pritaikytas LR [Lietuvos Respublikos] Civilinio kodekso 6.613 straipsnis (rekomendacija buvusio Seimo kontrolieriaus R. Šukio 2015-10-23 rašte Nr. 4D-2014/2-1797/3D-2915 [...]). Minimasis Valstybės įsipareigojimas yra tapęs niekiniu [...]“.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

3. Tuometis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius tyrė X ir Y skundą dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant Buto perdavimo klausimą. Seimo kontrolierius 2015 m. birželio 12 d. pažymoje Nr. 4D-2015/2-1797 „Dėl X ir Y skundo prieš Kauno miesto savivaldybės administraciją“ (toliau vadinama – 2015 m. Pažyma) Savivaldybės administracijai rekomendavo informuoti, kada bei kokių veiksmų numato imtis Savivaldybės administracija siekdama perduoti Butą X ir Y.

Savivaldybės administracija 2016 m. balandžio 18 d. raštu Nr. 56-2-715 Seimo kontrolierių informavo, kad Savivaldybės administracija 2016 m. balandžio 18 d. ieškiniu kreipėsi į Kauno apylinkės teismą dėl Subnuomininko, jo šeimos narių iškeldinimo iš Buto su visais jiems priklausančiais daiktais į kitas Savivaldybei nuosavybės teise priklausančias gyvenamąsias patalpas.

4. Seimo kontrolierė, gavusi Pareiškėjų skundą, dėl informacijos, dokumentų, būtinų Pareiškėjų skundo nagrinėjimui, gavimo kreipėsi į Savivaldybės administraciją.

5. Iš Savivaldybės administracijos pateiktos informacijos, dokumentų (kopijos) nustatyta:

5.1. Savivaldybė „[...] 2016-04-18 pateikė Kauno apylinkės teismui ieškinį Nr. (33.195)R-1729 dėl Subnuomininkų iškeldinimo iš Buto (buvusi civilinė byla Nr. <...>, Nr. <...>, Nr. <...>, Nr. <...>).

Subnuomininkas 2016-06-27 pateikė Kauno apylinkės teismui prašymą dėl civilinės bylos stabdymo.

Kauno apylinkės teismas 2016-06-30 nutartimi civilinėje byloje Nr. <...> atmetė Subnuomininko prašymą dėl bylos stabdymo.

Subnuomininko atstovė 2016-10-19 pateikė prašymą stabdyti civilinės bylos Nr. <...> nagrinėjimą, kol bus išnagrinėta administracinė byla Nr. <...>.

Kauno apylinkės teismas 2016-10-24 nutartimi civilinėje byloje Nr. <...> bylą sustabdė.

Kauno apylinkės teismas 2018-11-08 nutartimi civilinėje byloje Nr. <...> atnaujino bylos nagrinėjimą.

Atnaujinus civilinės bylos nagrinėjimą, teismas paskyrė posėdį 2018-12-13 [...], tačiau posėdis neįvyko, nes neatvyko atsakovai bei jų atstovai. Bylos nagrinėjimas paskirtas 2019-01-25 [...].

2019-01-25 posėdžio metu Subnuomininkas reiškė nušalinimą teismui, tačiau toks prašymas nebuvo tenkintas. Taip pat Subnuomininkas prašė stabdyti bylą, tačiau Kauno apylinkės teismo 2019-01-29 nutartimi civilinėje byloje Nr. <...> toks prašymas netenkintas. Subnuomininkas taip pat teikė priešieškinį byloje, tačiau teismas atsisakė jį priimti. Posėdžio metu buvo suderinta kito posėdžio data, bylą skiriant nagrinėti 2019-02-27 [...].

Paaiškėjus naujoms aplinkybėms, t. y. kad T. Stonkienė [Subnuomininko šeimos narė] perleido valstybės garantiją Subnuomininkui, Savivaldybė 2019-02-12 pateikė teismui patikslintą ieškinį. Kadangi patikslinto ieškinių nei reikalavimai, nei kitos faktinės aplinkybės nesikeitė, todėl teismas, siekdamas operatyvaus bylos išnagrinėjimo, nesuteikė galimybės proceso šalims teikti atsiliepinimus.

Subnuomininkas 2019-02-27 pateikė priešieškinį byloje, kuris Kauno apylinkės teismo 2019-03-08 nutartimi civilinėje byloje Nr. <...> buvo nepriimtas.

Kadangi 2019-02-27 bylos nagrinėjimo metu Subnuomininkui pateikus priešieškinį bylą negalėjo toliau būti nagrinėjama, todėl buvo suderinta kitų posėdžių datos – 2019-04-03 [...] ir 2019-04-16 [...].

2019-04-03 posėdis neįvyko dėl teisėjos ligos.

2019-04-16 posėdis neįvyko, nes neatvyko nei Subnuomininkas, nei jo atstovė. Posėdžio metu buvo suderintos kitų posėdžių datos – 2019-05-16 [...] ir 2019-06-04 [...].

2019-05-16 posėdyje nedalyvavo Subnuomininko atstovė, be to, Subnuomininkas pareiškė nušalinimą teismui. Šio posėdžio metu papildomai suderinta dar vieno posėdžio data – 2019-07-02 [...].

2019-06-04 posėdžio metu neatvyko Subnuomininko atstovė, o Subnuomininkas atvyko į posėdį pavėlavęs ir pareiškė nušalinimą teismui. Bylos nagrinėjimas vietoj 2019-07-02 [...] buvo perkeltas į 2019-07-03 [...].

Kauno apylinkės teismas 2019-06-07 nutartimi civilinėje byloje Nr. <...> netenkino Subnuomininko prašymo dėl teisėjo nušalinimo.

2019-07-03 posėdžio metu Subnuomininko advokatė prašė sudaryti galimybę sudaryti taikos sutartį byloje ir įsipareigojo pateikti įrodymus, kad kreipėsi į Savivaldybę bei pateikė taikos sutarties projektą per 10 dienų, t. y. iki 2019-07-13, tačiau kadangi ši diena yra ne darbo, terminas nusikėlė iki 2019-07-15. Teismo posėdis aukščiau nurodytoje civilinėje byloje yra paskirtas 2019-09-12 [...]. Toks kreipimasis Savivaldybei nebuvo pateiktas.“

Taigi, „[...] civilinėje byloje Nr. <...> dėl Subnuomininkų iškeldinimo iš Buto, teismo sprendimas nėra priimtas [...]“;

5.2. „Prašymas dėl taikos sutarties sudarymo civilinėje byloje Nr. <...> buvo pateiktas Subnuomininko atstovės [...] 2019-07-03 vykusio teismo posėdžio metu. Teismas, sudarydamas galimybę sudaryti taikos sutartį aukščiau nurodytoje civilinėje byloje, įpareigojo Subnuomininką ir Subnuomininko atstoves pateikti įrodymus, kad kreiptasi į Savivaldybę, bei pateikti taikos sutarties projektą per 10 dienų, t. y. iki 2019-07-13, tačiau, kadangi ši diena yra ne darbo, todėl terminas perkeliamas iki 2019-07-15.“

„[...] iki teismo nustatyto termino nei Subnuomininkai arba jų atstovai nepateikė taikos sutarties projekto Savivaldybei ar teismui. [...]“

Savivaldybės administracija 2019 m. liepos 18 d. raštu Nr. (33.205)R-1967 Pareiškėjus informavo, kad Savivaldybė „[...] nesvarsto taikos sutarties tarp ieškovų Savivaldybės ir atsakovų Subnuomininkų civilinėje byloje Nr. <...> sudarymo galimybių ir sąlygų, nes atsakovai [...] iki šiol nėra pateikę Savivaldybei tokios sutarties projekto svarstymui.“

„Pabrėžtina, kad Savivaldybė neturi tikslo vilkinti Subnuomininkų iškeldinimo proceso, kadangi ji taip pat patiria nuostolius – moka mokesčius už savininkams neperduotas patalpas – komunalinius mokesčius, taip pat moka komunalinius mokesčius už butą, į kurį turėtų būti įkeldintas Subnuomininkas ir jo šeimos narys pagal Valstybės garantiją, bei negali įvykdyti įstatymuose numatytos pareigos, t. y. perduoti ginčo turtą jo savininkams“;

5.3. „Savivaldybė yra perdavusi savininkams dali pastato, t. y. 14,09 kv. m patalpą (unikalus Nr. <...>) ir tai patvirtina 2018-02-15 butų (patalpų) sąrašas pastate. [...] D yra įsiregistravęs (perėmęs) po 1/4 visų likusių 10-ies patalpų, esančių <...>.

[...] pridėdami raštai Y ir B patvirtina, kad Savivaldybės administracijai nėra pateikti dokumentai dėl A įpėdinių, kuriems būtų galima perduoti A atkurta nuosavybę, <...>.

[...] jau 2011-10-13 Seimo Kontrolieriaus institucijai Savivaldybės administracija pateikė raštą Nr. R15-801-(R20-624), kuriame nurodė, kad „Savivaldybės administracija eilę kartų ragino savininkus perimti patuštintas patalpas, tačiau jie atsisakė tai padaryti, reikalaujami visas patalpas perduoti vienu metu, taip pat savininkai informuoti apie jų prievolę prižiūrėti jiems grąžintą turtą. Gyvenamojo namo, <...>, savininkai neperimdami patuštintų patalpų sudaro galimybę niokoti jiems natūra grąžintą turtą.“

„[...] Y 2016 m. kreipėsi į Savivaldybės administraciją prašydamas nutraukti sutartį su UAB „F“ (buvęs UAB „E“). Atsakant į šį prašymą Y buvo pasiūlyta, kartu su kitais savininkais, perimti natūra grąžintus ir patuštintus butus ir įregistruoti savo nuosavybės teises nekilnojamojo turto registre. Tačiau, kaip jau minėjome aukščiau, iki šiol vienintelis savininkas pasinaudojęs tokia teise buvo D. Atkreiptinas dėmesys, kad, jei savininkai neįregistruos nuosavybės teisių į <...>, butus numeriais <...>, savo vardu, Savivaldybė svarsto galimybę kreiptis į Teismą dėl įpareigojimo šias patalpas perimti ir įregistruoti savininkų vardu.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. Civilinio proceso kodekso:

6.1.1. *42 straipsnis* – „[...] Šalys gali užbaigti bylą taikos sutartimi“;

6.1.2. *140 straipsnis* – „3. Bet kurioje proceso stadijoje šalys gali baigti bylą taikos sutartimi. [...] Prieš tvirtindamas šalių taikos sutartį, teismas išaiškina šalims šių procesinių veiksmų pasekmes, o tvirtindamas taikos sutartį, priima nutartį, kuria nutraukia bylą. [...]“

6.2. Civilinio kodekso:

6.271 *straipsnis* – „1. Žalą, atsiradusią dėl valstybės valdžios institucijų neteisėtų aktų, privalo atlyginti valstybė iš valstybės biudžeto nepaisydama konkretaus valstybės tarnautojo ar kito valstybės valdžios institucijos darbuotojo kaltės. Žalą, atsiradusią dėl savivaldybės valdžios institucijų neteisėtų aktų, privalo atlyginti savivaldybė iš savivaldybės biudžeto nepaisydama savo darbuotojų kaltės.“

6.3. Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (toliau vadinama – Atkūrimo įstatymas):

20 *straipsnis* – „1. Atkuriant nuosavybės teises į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, savivaldybės administracijos direktorius kartu su sprendimu grąžinti piliečiui natūra gyvenamąjį namą, jo dalį, butą privalo juose gyvenantiems nuomininkams išduoti valstybės garantinį dokumentą dėl nuomininkui suteiktos valstybės garantijos. [...]. 2. Grąžintą natūra gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, kuriame gyvena nuomininkai, savininkas privalo išnuomoti savivaldybei, kol valstybė įvykdys jiems suteiktas garantijas. Iki tol savininkui draudžiama nuomininkus iškeldinti, išskyrus Civiliniame kodekse numatytus atvejus. [...]“

6.4. Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymo (toliau vadinama ir – Kompensavimo įstatymas):

9 *straipsnis* – „1. Savivaldybės administracijos direktorius savininkams ir nuomininkams, gyvenantiems savininkui [...] grąžintame gyvenamajame name, jo dalyje, bute, privalo išduoti valstybės garantinį dokumentą (toliau – valstybės garantija). [...]. 5. Valstybės garantija nuomininkui – tai Vyriausybės nustatytos formos dokumentas, kuriuo valstybė (garantas) įsipareigoja grąžinto namo, jo dalies, buto nuomininkui ir jo šeimos nariams (toliau – garantijos turėtojais)

įvykdyti garantiją, nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, o garantijos turėtojais įsipareigoja, kai bus įvykdyta garantija, patuštinti turėtas gyvenamąsias ir kitas patalpas per šio straipsnio 12 dalyje nustatytą laiką. [...]“

6.5. Vietos savivaldos įstatymo:

7 *straipsnis* – „Valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos yra: [...]. 12) valstybės garantijų nuomininkams, išsikeliančiams iš savininkams grąžintų gyvenamųjų namų ar jų dalių ir butų, vykdomas; [...]“

6.6. Seimo kontrolierių įstatymo:

6.6.1. *12 straipsnis* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]. 4. Seimo kontrolieriai [...] netikrina teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo“;

6.6.2. *15 straipsnis* – „Skundams paduoti nustatomas vienerių metų terminas nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo. Skundai, paduoti praėjus šiam terminui, netiriami, jeigu Seimo kontrolierius nenusprendžia kitaip“;

6.6.3. *17 straipsnis* – „1. Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...]; 2) skundas paduotas praėjus šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytam terminui; 3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai; 4) skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme; [...]. 3. Skundą ištyrus, pakartotinai

paduotas skundas netiriamas, išskyrus atvejus, kai nurodoma naujų aplinkybių ar pateikiama naujų faktų. [...]. 4. Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas.“

Tyrimo išvados

7. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas) (pažymos 3, 5 punktai), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 6 punkte, susijusius su Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmais (neveikimu), galimai vilkinant spręsti Subnuomininko išskeldinimo iš Buto klausimą, konstatuotina:

7.1. vadovaujantis Atkūrimo įstatymo 20 straipsnio 1 dalies bei Kompensacijų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies nuostatomis, atkuriant nuosavybės teises į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, savivaldybės administracijos direktorius kartu su sprendimu grąžinti piliečiui natūra gyvenamąjį namą, jo dalį, butą privalo juose gyvenantiems nuomininkams išduoti valstybės garantinį dokumentą, kuriuo valstybė (garantas) įsipareigoja grąžinto namo, jo dalies, buto nuomininkui ir jo šeimos nariams (toliau – garantijos turėtojai) įvykdyti garantiją, o garantijos turėtojai įsipareigoja, kai bus įvykdyta garantija, patušinti turėtas gyvenamąsias ir kitas patalpas per šio straipsnio 12 dalyje nustatytą laiką (pažymos 6.2, 6.3 punktai). Valstybės garantijų nuomininkams, išsikeliantiems iš savininkams grąžintų gyvenamųjų namų ar jų dalių ir butų, vykdymas, vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 12 punktu, yra viena iš valstybinių (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijų (pažymos 6.4 punktas);

7.2. Savivaldybė, atsižvelgdama į Seimo kontrolieriaus 2015 m. Pažymoje pateiktą rekomendaciją, 2016 m. balandžio 18 d. ieškiniu Nr. (33.195)R-1729 kreipėsi į Kauno apylinkės teismą dėl Subnuomininko išskeldinimo iš Buto (pažymos 5.1 punktas);

7.3. Kauno apylinkės teismas 2016 m. spalio 24 d. nutartimi civilinę bylą Nr. <...> sustabdė. Bylos nagrinėjimas civilinėje byloje Nr. <...> atnaujintas Kauno apylinkės teismo 2018 m. lapkričio 8 d. nutartimi. Kauno apylinkės teismo sprendimas civilinėje byloje Nr. <...> dėl Subnuomininkų išskeldinimo iš Buto iki šiol (iki šios pažymos surašymo) dar nėra priimtas (pažymos 5.1 punktas);

7.4. Subnuomininko atstovė Kauno apylinkės teismo posėdžio, vykusio 2019 m. liepos 3 d. metu pateikė prašymą dėl taikos sutarties sudarymo civilinėje byloje Nr. <...>. Kauno apylinkės teismas įpareigojo Subnuomininką ir jo atstoves pateikti įrodymus, kad dėl taikos sutarties sudarymo yra kreiptasi į Savivaldybę, bei pateikti taikos sutarties projektą (pateikimo terminas – 2019 m. liepos 15 d.). Pažymėtina, kad iki teismo nustatyto termino nei Subnuomininkas, nei jo atstovai Savivaldybei arba teismui nepateikė taikos sutarties projekto (pažymos 5.2 punktas). Apie tai, kad Savivaldybė nesvarsto galimybių ir sąlygų sudaryti taikos sutartį tarp Savivaldybės ir Subnuomininko civilinėje byloje Nr. <...>, Pareiškėjai buvo informuoti Savivaldybės administracijos 2019 m. liepos 18 d. raštu Nr. (33.205)R-1967 (pažymos 5.2 punktas);

7.5. skundo tyrimo metu Savivaldybės administracija pažymėjo, kad Savivaldybė neturi tikslo vilkinti Subnuomininko išskeldinimo proceso, kadangi ji taip pat patiria nuostolius – moka mokesčius už savininkams neperduotas patalpas, taip pat moka komunalinius mokesčius už butą, į kurį turėtų būti įkeldintas Subnuomininkas ir jo šeimos narys pagal Valstybės garantiją (pažymos 5.2 punktas).

8. Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, darytinos šios išvados:

8.1. Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1, 4 dalies nuostatomis, reglamentuojančiomis, kad Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (pažymos 6.5.1 punktas), Pareiškėjų skundo nagrinėjimo metu netyrė ir šioje pažymoje nevertino Pareiškėjų nurodytos aplinkybės (prašymo) „[...] peržiūrėti Subnuomininko esamų ir būsimų Teismų Dosjė“ (šios pažymos 2.3 punktas), nes *Seimo kontrolieriams nesuteikta teisė tikrinti teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo;*

8.2. Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 4 punktu, nustatančiu, jog Seimo kontrolieriai netiria skundų, jeigu skundas tuo pačiu klausimu yra nagrinėjamas teisme (pažymos 6.5.3 papunktis), netyrė ir nevertino Pareiškėjų skunde nurodytų aplinkybių, susijusių su Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmais (neveikimu), galimai vilkinant spręsti Subnuomininkų iškeldinimo iš Buto klausimą (pažymos 2.1, 2.2 punktai), nes klausimas dėl Subnuomininkų iškeldinimo iš Buto yra sprendžiamas Kauno apylinkės teisme (iki šios pažymos surašymo Kauno apylinkės teismo sprendimas dar nėra priimtas);

8.3. Savivaldybė administracija nesvarstė taikos sutarties su Subnuomininku sudarymo galimybių ir sąlygų, nes Subnuomininkas, jo atstovai iki Kauno apylinkės teismo nustatytos datos, t. y. iki 2019 m. liepos 15 d., į Savivaldybę dėl taikos sutarties sudarymo nesikreipė ir taikos sutarties projekto nepateikė (pažymos 7.3 punktas).

Seimo kontrolierė atkreipia Pareiškėjų dėmesį į tai, kad taikos sutarties sudarymas civiliniame procese, vadovaujantis Civilinio proceso kodekso 42 straipsnio, 140 straipsnio 3 dalies nuostatomis (pažymos 6.1.1, 6.1.2 punktai), yra viena iš procesinių bylos šalių teisių. Taigi, Savivaldybės administracija, kaip viena iš civilinės bylos šalių, turi teisę sudaryti / atsisakyti sudaryti taikos sutartį. Pažymėtina, kad Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmai (neveikimas) ir (arba) sprendimai (sudaryti / atsisakyti sudaryti taikos sutartį), jos priimti kaip vienos iš civilinės bylos šalies, nebūtų tiriami ir vertinami, nes, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalies nuostatomis, Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių *viešojo administravimo srityje* (pažymos 6.5.1 papunktis), t. y. Seimo kontrolierių kompetencijai nepriskirta tirti skundus, susijusius su civiliniais teisiniais santykiais;

8.4. Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 15 straipsnio nuostatomis, reglamentuojančiomis, kad skundams paduoti nustatomas vienerių metų terminas nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo, o skundai, paduoti praėjus šiam terminui, netiriami, jeigu Seimo kontrolierius nenusprendžia kitaip (pažymos 6.5.2 papunktis), netyrė ir nevertino Pareiškėjų skunde nurodytos aplinkybės, kad „[...] 2011 m. Savivaldybė [...] suklaidino ar apgavo Seimo kontrolę savo raštu Nr. R11-517(R-20-308), kad Subnuomininkas paduodamas į Teismą iškeldinimui, kas neįvyko“ (pažymos 2.5 punktas), nes nuo skundžiamų veiksmų padarymo yra praėję daugiau nei vieneri metai.

9. Atsižvelgiant į tai, kad klausimas dėl Subnuomininko iškeldinimo iš Buto yra sprendžiamas Kauno apylinkės teisme ir Savivaldybė, tik Kauno apylinkės teismui priėmus sprendimą bei šiam sprendimui įsigaliojus, turės teisinį pagrindą imtis veiksmų dėl Subnuomininkų iškeldinimo, į tai, kad Seimo kontrolieriaus kompetencijai nepriskirta teisė tikrinti teismų priimtų sprendimų, nuosprendžių ir nutarčių pagrįstumo ir teisėtumo, taip pat ir į tai, kad taikos sutarties sudarymas yra viena iš civilinėje byloje dalyvaujančių šalių procesinių teisių (skunde aptariamu atveju Savivaldybė nesvarstė taikos sutarties su Subnuomininku sudarymo galimybių ir sąlygų), į tai, kad nuo pažymos 8.4 punkte nurodytų aplinkybių galimo padarymo yra praėję daugiau nei vieneri metai, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 2, 3, 4 punktu bei 17 straipsnio 4 dalies nuostatomis, reglamentuojančiomis, kad skundo tyrimas nutraukiamas: jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja, kad skundas paduotas praėjus šio įstatymo 15 straipsnyje nustatytam terminui; jeigu skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai bei jeigu skunde keliamas klausimas yra nagrinėjamas teisme (pažymos 6.5.3 papunktis), skundo dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai vilkinant spręsti Subnuomininko iškeldinimo iš Buto klausimą, tyrimas nutrauktinas.

10. Pareiškėjams paaiškintina:

10.1. tuometis Seimo kontrolierius Raimondas Šukys 2015 m. spalio 23 d. raštu Nr. 4D-2014/2-1797/3D-2915 „Dėl informacijos pateikimo“, kuriame buvo pacituotos Civilinio kodekso 6.613 straipsnio nuostatos, kreipėsi į Savivaldybės administraciją prašydamas suteikti informaciją, būtiną skundo nagrinėjimui. Pažymėtina, kad minėtame rašte buvo nurodytas teisinis

reglamentavimas, kuriuo vadovaujantis Seimo kontrolierius suformulavo klausimus Savivaldybės administracijai, tai nebuvo Seimo kontrolieriaus Savivaldybės administracijai pateiktos rekomendacijos, kaip Pareiškėjai nurodė savo skunde (pažymos 2.8 punktą);

10.2. Civilinio kodekso 6.271 straipsnio 1 dalyje reglamentuojama, kad žalą, atsiradusią dėl valstybės valdžios institucijų neteisėtų aktų, privalo atlyginti valstybė iš valstybės biudžeto nepaisydama konkretaus valstybės tarnautojo ar kito valstybės valdžios institucijos darbuotojo kaltės, o žalą, atsiradusią dėl savivaldybės valdžios institucijų neteisėtų aktų, privalo atlyginti savivaldybė iš savivaldybės biudžeto nepaisydama savo darbuotojų kaltės (pažymos 6.2 punktą). Taigi, Pareiškėjai dėl žalos, atsiradusios dėl valstybės valdžios arba savivaldybės institucijų neteisėtų aktų, turėtų kreiptis į teismą.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

11. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X, Y, A ir B skundo dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) galimai vilkinant spręsti klausimą dėl Subnuomininkų išskeldinimo iš Buto tyrimą nutraukti.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė